

Upravljanje poljoprivrednim gazdinstvom

Upravljanje ili kako se u poslednje vreme sve češće naziva menadžment je veština koordiniranja faktorima proizvodnje kako bi se realizovali ciljevi delatnosti kojom se neko bavi. Cilj bavljenja bilo kojim poslom je dobit ili profit, pa je tako i poljoprivreda delatnost kojom se ljudi bave da ostvarili dobit odnosno profit. Profit-dobit je pozitivna razlika između prihoda i rashoda i predstavlja izvor sredstava za rast gazdinstva. Koliki će biti iznos dobiti, danas u mnogome zavisi od sposobnosti poljoprivrednika- nosioca poljoprivrednog gazdinstva. U zavisnosti od informacija kojima raspolaže, znanja i veština koje poseduje, on donosi odluke koje mogu biti dobre ili loše. U zavisnosti od kvaliteta odluka, ali i drugih faktora na koje on ne može uticati ali mora na njih računati / vremenske prilike, tržište ,.../, gazdinstvo ostvaruje dobit odnosno gubitak.

Danas je naš poljoprivrednik, glavni i odgovorni za poslovanje svog gazdinstva jer on donosi odluke: šta će sejati i na kojim površinama, koje hibride i sorte će izabrati, koje količine i vrste đubriva će nabaviti, u kojim rokovima će odradivati određene agrotehničke mere, od koga će nabaviti repromaterijal i pod kojim uslovima, kada će uzeti kredit, do koje cene će licitirati državnu zemlju, kome će i kada prodati svoje proizvode, da li će nabaviti novu mehanizaciju ili kupiti još zemlje i sl. Da bi donosio što kvalitetnije odluke današnji poljoprivrednik mora biti veoma informisan pre svega o dešavanjima na tržištu poljoprivrednih proizvoda, novim tehnologijama, zakonskim regulativama i naravno mora poznavati oblast kojom se bavi: ratarstvo, stočarstvo – ili ti vočarstvo, već u zavisnosti kojom vrstom proizvodnje se bavi. Veliku pomoć i dobru podlogu za donošenje odluka pružila bi mu evidencija o poslovanju gazdinstva /računovodstvo/.

Poljoprivredna gazdinstva koja su u sistemu PDV-a po zakonu su obavezna da vode knjigovodstvenu evidenciju, i uglavnom je vode po sistemu prostog knjigovodstva, koje nažalost ne daje podatke za kvalitetnije analize, niti podatke o rezultatima po linijama proizvodnje. Mali broj gazdinstava upućen je na neke alternativne sisteme evidencije koji svakako daju više informacija i kvalitetnije analize poslovanja, dok najveći deo gazdinstava ne vodi nikakve evidencije.

Većina naših gazdinstava priliv novca poistovećuje sa ostvarivanjem dobiti i obrnuto gubitak sa nedostatkom novca, što ne mora biti pravilo. U svakom slučaju veoma je korisno znati: ako ima novaca zašto ih ima i odakle taj novac dolazi-tj. koja proizvodna linije je donela najviše, a ako ih nema - zašto ih nema i gde su potrošeni?

Da bi gazdinstvo uspešno poslovalo moraju biti ispoštovani osnovni ekonomski principi i to : ekonomičnost, rentabilnost, produktivnost, a takodje je veoma važno voditi računa o likvidnosti i solventnosti gazdinstva.

Ekonomičnost je princip poslovanja čiji je osnovni zahtev da se uz minimalno trošenje elemenata proizvodnje ostvare maksimalni poslovni rezultati. Dakle suština ekonomičnosti je u ostvarivanju ušteda.

Rentabilnost je princip poslovanja kod koga je osnovni akcenat da se sa što manjom masom angažovanih sredstava ostvari veća dobit. Suština rentabilnosti je isplativost poslovanja gazdinstva.

Produktivnost rada je princip čiji je osnovni zahtev da se uz minimalno trošenje radne snage ostvari što veća dobit.

Što se tiče **likvidnosti** ona predstavlja sposobnost gazdinstva da izmiri sve svoje obaveze u roku, dok **solventnost** meri sposobnost gazdinstva da svojom imovinom pokrije sve svoje obaveze kako kratkoročne tako i dugoročne.